

Tüketmeyi Daha Çok Seviyoruz

İçeriği Yazan: [MAYAZICI](#) [1] Zaman: Çar, 15/02/2012 - 09:16

Yazar: Mehmet Ali Yazıcı

Yazının Yazıldığı Tarih: Şubat 2012

İlgilenenler tarafından anlamı ve tarihsel kökeni pek bilinmese de

“Sevgililer Günü” her yıl değişik şekillerde ve etkin katılımlarla kutlanır. Yazılı ve görsel medya da

pompalar ve öne alır bu tarihi. Çiftler bu günü sevgileri ve sevgilileri için sıradan bir gün dışında

anlamaya, önemsemeye ve yaşamaya çalışırlar. Hediyeler alınır-verilir, değişik etkinlikler yapılır ve

aşk-sevgi ilişkilerinde çiftlerin, senenin diğer günlerinde pek yaşamadıkları bir heyecan, bir canlılık ve

bir içtenlik yaşanır.

Sevgililer günü olan 14 Şubat tarihine ve içeriğine yönelik birçok söylence vardır. Bunlardan biri, bu

günün başlangıcını, Eski Roma İmparatorluğu'na götürür. Eski Roma İmparatorluğu'nda 14 Şubat çok

önemli ve tarihi bir gündür. Roma tanrılarının kraliçesi olan, kadınlık ve evlilik tanrıçası Juno'ya

duyulan saygı ve sevgiden kaynaklanıyordu bu önem. Roma halkı 14 Şubat gününde çalışmaz ve tatil

yapardı. Bu tatil günü bir bayram havasında geçerdi.

Bu bayram daha çok genç kızlar ve erkekler için önem taşıyordu. Katı kurallara bağlanmış olan kadın

erkek ilişkileri özellikle gençler üzerinde çok etkiliydi. Karşı cinsle birlikte olma ortamı ve imkanı

olmayan gençler 14 Şubat günü bir araya gelebiliyorlar ve birbirlerine sadece o gün, (bir günlük) “eş”

olabiliyorlardı. Bu “eş” olma durumunda karşı cinsten seçilen insan, doğru bir tercihle seçilmişse, bu

durum daha sonra evlilik halini de alabiliyordu.

Benzerlik yerinde olur mu, tam olarak emin değilim ama Eski Roma’da ki bu gelenek, İslamiyet’in ilk

dönemlerinde yoğun olarak yapılan muta nikahına benzemektedir. İslam'ın ilk yıllarında uzun zaman

kadınlardan uzak kalanlar için muta nikahına izin verilmiştir. Muta nikahı, karşı cinslerden iki insanı

geçici süreler için nikahlamaktır. Bu nikahın süresi bir kez cinsel birleşmeden az olamaz ve en fazla

da 99 yıl olabilir. Sünni inanışına göre daha çok savaş zamanlarında uygulanmıştır ve Hayber

Savaşı'ndan sonra haram kılınmış ve yasaklanmıştır.

Eski Roma’da, Lupercalia adında bir bayram yapılırdı ve amacı kötü ruhları şehirden kovmaktı. 13

Şubat başlar ve iki gün sürerdi. İşte, 14 Şubat sevgililer günü de bu bayramın ortasında yapılırdı.

Evlenmek ve eş bulmak isteyen genç kızlar adlarını bir kağıda yazarak bir kaba atarlardı. Genç bekar

erkekler kaptaki bu kağıtlardan çekerek kimin adı yazıyorsa o kızla bayram boyunca birlikte olur ve

bu çiftler arasında bir sevgi ya da aşk doğarsa bu ilişki evliliğe taşınırdı. Ters durumda ise ayrılırlardı

ve gelecek bayramı beklerlerdi.

Bir başka söylenceye göre ise, Roma İmparatoru 2.Claudis ordusuna asker bulamamaya başlar. Bu

durumun nedenini ise Romalı erkeklerin kadınlara olan düşkünlüklerinde görür. 2.Claudis bu

askerliğin önündeki engelleri kaldırmak için Roma'da tüm evlilik ve nişanlılıkları yasaklar.

Sevgililer Günü'yle ilgilenenler, Aziz Valentine adını mutlaka duymuşlardır. Claudius'un evlilikleri

kaldırıp nişanlılıkları yasakladığı dönemde yaşamıştır. Bir başka papaz olan Aziz Marius'la birlikte

yasağa rağmen, kendilerine başvuran genç çiftleri gizlice evlendirmeye devam etmiştir. Ancak bu

durum uzun sürmez ve yaptıkları kısa sürede ortaya çıkar. Aziz Valentine insanları gizlice evlendirip

kralın emrine karşı geldiği için tutuklanır ve dövülerek öldürölür. Öldürölldüğü tarih M.Ö 270 yılının 14

Şubat'ıdır. Aziz Valentine'nin kim olduğu ise ayrıntılı

olarak bilinmemektedir.

Başka kaynaklara göre ise, bu özel günün kutlanma nedeni, Romalı Aziz Valentine'nin Hristiyanlığı

seçmesidir. Baskı ve uyarılara rağmen bu kararından vazgeçmemesi ve bunun üzerine

öldürülmesidir. Diğer bir söylenti ise Aziz Valentine'nin öldürülme nedenini, Roma İmparatoru

2.Claudius'un emirlerine uymaması ve baş kaldırmasına bağlar. M.Ö.496 yılında Papa Gelasius Aziz

Valentine anısına 14 Şubat'ı Aziz Valentine Günü olarak ilan eder.

Bugünkü şekliyle ilk Sevgililer Günü kutlaması, 1800'li yıllarda Amerika'da Esther Howland'ın

sevgilisine kart yollamasıyla başlamıştır. Sonraki yıllarda kapitalizmin “tüketim, eğlence ve reklâm”

anlayışı aracılığıyla pompalanarak yaygın bir toplumsal vak’a halini almıştır.

Tarihsel kökeni ne olursa olsun, bugünkü haliyle Sevgililer Günü kutlamaları insanların “sevgiye olan

ihtiyaçları”nı kullanmanın, yönlendirmenin ve sömürmenin ayrıca toplumsal “nesneleşme”nin bir

aracı halini almıştır. Kapitalizm, dev tekeller üzerinden pazara sürmediği insana ait hiçbir değer

bırakmamıştır. Sevgi de bunlardan biridir. Sevgisizliğin ve yabacılaşmanın had safhada yaşandığı,

bencilliğin ve kendi çıkarlarını düşünmenin yükselen değerler arasına girdiği kapitalizm koşullarında,

insanları daha fazla “tüketim manyağı” yapmak için, hemen hemen her şey için bir gün ilan etmede

asıl amaç o gün insanları bir şeyler satın aldırmaya ve tükettirmeye sevk etmek ve daha fazla

kazanmak, kar elde etmektir.

Günümüzde sevgi ve aşk ilişkileri sürekli cinsel temalarla paralel ve çoğu zaman bir arada ifade

edilmektedir. Aşk, sevgi gibi insana ait ve insani kavramların içerikleri tüketimle eş tutulmaktadır.

Sevgili, kapitalist pazar ilişkileri içerisinde kolay ulaşılan bir metadan öte bir anlam ifade

etmemektedir.

Alphan Telek, “Yeni İnsanda Huxley’in İzleri” makalesinin bir yerinde, disütopik(*) romanların en

iyilerinden biri olan Aldous Huxley'nin Cesur Yeni Dünya romanında aşk ve sevgi ile ilgili geçen bir

olayı anlatmaktadır. "Bu disütopik topluma dışarıdan katılan eski kafalı (!) genç adam, çok beğendiği

kızın elini tutmaya bile çekinirken ve bunu büyük bir yücelik ve ulviyet olarak düşünürken, sevdiği

güzel kız onun karşısında bir gün soyunup senin olmak istiyorum der. İşte bu anda genç adam kızdan

tiksinir, çünkü o aşkın zor içerdiğini bilir. Kolay ulaşılanda aşk aranmaz.”

Günümüzde sevgisizlik, bencillik ve bireycilik üçgeni insanı kuşatmış durumdadır. Bu kuşatılmışlık

altında insan daima kolay olanı seçmekte ve kendi önüne konanı kabul etmektedir. Dar bir alanda

kısa paslaşmalara dönüştürülen yaşamda insan, farkında olmadan bütün değerlerini yitirme

noktasına gelmiştir. İnsanın en güzel yanı olan sevme özelliği de daralmış, küçülmüş, kendini ve karşı

cinsten birini sevmenin ötesine geçemeyecek sınıra çekilmiştir. Böylesi küçülmüş bir dünyada

sevginin ya da sevgililer gününü kutlamak, insanların kendilerini kandırmaktan başka bir şey değildir.

Bu yüzden bizler, içinde yaşadığımız kapitalist üretim ilişkileri içerisinde çokça sahte sevgi

kutlamalarına tanık olacağız. “Disütopik topluma dışarıdan katılan eski kafalı (!)” çoğu devrimci-

sosyalistte katılır bu sahte yaşam ilişkilerine.

Kapitalizm, insanlığın binlerce yıldan bu yana yarattığı ve biriktirdiği insani bütün değerleri tehlikeye

sokmuştur. Bugün insanlar sevgisizlik bataklığında debelenirken, bu boşluğu, sevginin sahte

biçimlerini ikame ederek doldurmaya çalışmaktadırlar. Koşulsuz bir insanlık sevgisi terk edilmiş,

bunun yerine bencilce yaklaşımlar sevgi olarak kabul edilmiştir. Sevgi alanları çıkarlarla sınırlıdır.

Sevgi öznesinin salt sevgiliden ya da bize ait olan şeylerden ibaret olarak görülmesi bu sahteliğin,

daralmanın ve bencilleşmenin örneğidir.

Basında sık sık rastlanan sevdiği insanı öldürme haberlerinde, “neden öldürdün” diye sorulduğunda

“çok seviyordum” yanıtı aslında bu sahte sevgilerin anlamlı bir özetidir. Kapitalizmin insanlara

bulaştırdığı sevgi ilişkileri, “sevgililer günü kutlama” ve “sevgili senin olmayınca onu öldürme” fiilleri

arasında sıkışıp kalmıştır.

Sonuç olarak sevgilinin, sevdiğimiz insanların bir nesneden öte anlam ifade etmediği ilişki

tarzlarında, ilişkiyi her gün yeniden üretmek, sevgiliyle her gün yeniden karşılaşmak ve paylaşımı

çoğaltmak mümkün olamaz. Toplumun hemen hemen bütün kesimlerinde sevgiliye böyle bakılırken,

“Sevgililer Günü” kutlamak, sevgiyi nesneleştirmekten başka bir şey değildir. Kapitalizmin tükettirme

mantığıyla kullandığı sevgisiz sahte yaşamlar ve bu yaşamların kutlama günü olan “Sevgililer Günü”

yaşanmaya değmeyecek kadar anlamsız ve boştur.

(*)Disütopik Toplum: Geleceğe dair kurgulanan ütöpik bir toplum anlayışının karşıtını(anti-tezini)

tanımlamak için kullanılmaktadır.
(Red Dergisi, Şubat 2012)

Yorumlar

Mehmet Ali YAZICI

iletisim@politikadergisi.com [2]

- [Toplumsal](#) [3]

Kaynak URL (25/04/2024 - 02:03 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/okur-makale/tuketmeyi-daha-cok-seviyoruz>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/mayazici>

[2] <mailto:iletisim@politikadergisi.com>

[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>